

Wpływ czytania na rozwój dzieci i młodzieży

„Czytanie to najlepszy sposób uczenia się.”

Aleksander Puszkina

Czytanie książek jest jedną z pierwszych inwestycji w rozwój własnych dzieci. Jednak, aby dziecko wyrobiło w sobie ten nawyk, rodzice muszą w nim rozbudzić potrzebę kontaktu z książką już od najmłodszych lat. Czytanie małym dzieciom książek to doskonała metoda wychowawcza. Główna rola przypada rodzicom, poprzez czytelniczą inicjację w domu oraz narzucenie zasady selekcji odbioru programów telewizyjnych.

Każde dziecko, bez względu na wiek, powinno mieć codzienny kontakt z książką, a obok każdego dziecka powinien być dorosły, który poczyta mu w ciągu dnia lub przed snem. Jeżeli od najmłodszych lat uda nam się ukształtować pozytywny stosunek do czytania, będzie on procentował w całym późniejszym życiu dziecka.

Zalety czytania dzieciom w wieku 0-3 lata:

- buduje więź emocjonalną
- daje dziecku poczucie bliskości i bezpieczeństwa
- usprawnia koordynację wzrokowo-ruchową
- uczy myślenia przyczynowo-skutkowego, kojarzenia faktów i wyciągania wniosków
- wspomaga rozwój mowy poprzez przyswajanie intonacji i melodii języka
- uspokaja, wzmacnia poczucie przynależności do rodziny
- dostarcza podstawowej wiedzy o otaczającym świecie, np. o ludziach i przedmiotach
- przekazuje wzorce osobowe
- uczy wyrażać własne potrzeby i oczekiwania wobec innych.

Zalety czytania dzieciom w wieku 3-6 lat:

- daje dziecku wiedzę o sobie i otaczającym go świecie
- rozwija kompetencje poznawcze
- pomaga poznać, nazwać i wyrażać emocje, pokazuje, jak sobie z nimi radzić
- usprawnia myślenie, pamięć i mowę

- uczy rozróżniać świat zewnętrzny od świata odczuć i wrażeń
- pomaga oswoić trudne tematy i pokonywać lęki
- daje nowe wzory osobowe oraz wskazówki, jak postępować w nieznanych dotąd sytuacjach
- rozwija zainteresowanie słowem pisany oraz rozbudza w dziecku gotowość do nauki samodzielnego czytania
- jest dla dziecka czasem relaksu, pozwalającym na odreagowanie emocji
- rozwija kreatywność i wyobraźnię, jest świetnym pretekstem do rozmowy i wyprawy w miejsca związane z jej tematem.

Zalety czytania dzieciom w wieku 6-10 lat:

- wzbogaca słownictwo
- pomaga dziecku odnaleźć się w nowej rzeczywistości, jaką jest szkoła
- pozwala rozwijać hobby, zainteresowania i zaspokoić ciekawość
- ułatwia przyswajanie wiedzy i zapamiętywanie informacji
- rozwija umiejętność swobodnego wypowiadania się i myślenia
- umacnia więź z rodzicami i dziadkami
- rozbudza i kształtuje wrażliwość emocjonalną
- daje wewnętrzną siłę do radzenia sobie z trudnościami
- pokazuje, jak panować nad własnymi emocjami
- kształtuje osobowość oraz poczucie własnej wartości
- uczy oceny swojego zachowania z moralnego punktu widzenia
- pomaga rodzicowi zrozumieć emocjonalny i społeczny rozwój swojego dziecka.

Zalety czytania książek przez młodzież:

Książka:

- pomaga rozwijać język i słownictwo
- stawia pytania do przemyśleń
- uczy zachowań etycznych
- pomaga zrozumieć siebie
- dostarcza rozrywki i emocji
- rozwija uczucia i zdolność do empatii
- dostarcza wiedzy
- tłumaczy rzeczywistość
- pobudza fantazję
- jest towarzyszem w samotności
- rozwija myślenie.

Rady dla rodziców:

- pierwsze książki dziecka powinny być krótkie i zawierać zaledwie kilka stron, dziecko ma bowiem wąski zakres uwagi
- ilustracje powinny być duże i mało złożone, wiele dzieci lubi książki z samymi obrazkami, bez słów
- należy się upewnić, czy dziecko jest w stanie zrozumieć słowa zawarte w książce
- łatwiej wyrobić w dziecku chęć czytania, jeżeli czytanie będzie dla niego przeżyciem dostosowanym do jego możliwości
- należy czytać dziecku codziennie lub przynajmniej kilka razy w tygodniu
- należy wybierać książki dostosowane do zainteresowań dziecka, ładne, z dobrymi ilustracjami
- dziecko chętnie słucha czytanej książki, gdy atmosfera jest miła i przytulna
- na prośbę dziecka można czytać te same książki wielokrotnie
- nawet, gdy dziecko nauczy się czytać samodzielnie nie należy zaprzestawać czytania
- należy pokazać dziecku, że rodzic też czyta książki i czytanie sprawia mu przyjemność, rodzic winien pilnować, żeby dzieci nie zaniedbywały czytania
- niektóre rodziny wprowadziły tzw. czas czytania, w tym czasie cała rodzina gromadzi się razem i czyta książki oraz dyskutuje o nich;
- sprawdzonym pomysłem jest wprowadzenie tzw. kieszonkowego na książki
- dobrze jest mieć w domu biblioteczkę
- w pokoju dziecka należy poświęcić kilka półek na książki, będzie je miało ciągle „na widoku” i prędzej czy później skusi się, by po którąś sięgnąć
- należy chwalić swoje dziecko za każdą przeczytaną książkę lub artykuł, zachęci je to do sięgania po kolejne
- zmuszanie dziecka do czytania nie przyniesie pożądaných rezultatów
- jeśli dziecko przyjdzie z książką i będzie chciało poczytać powinno się je cierpliwie wysłuchać
- nie należy krępować się czytaniem na głos, nawet jeśli dziecko jest już nastolatkiem i uważa, że to wstyd, gdy rodzic mu czyta, można wziąć gazetę i zacząć niby przypadkiem czytać na głos
- jeśli dziecko zaczęło czytać jakąś książkę, ale nie chce jej skończyć, nie można go zmuszać do jej skończenia.

Strony internetowe, które warto odwiedzić:

- <http://www.calapolskaczytadzieciom.pl>
- <http://www.ryms.pl>
- <https://czasdzieci.pl/warszawa/>

- <http://lubimyczytac.pl>
- <https://www.biblionetka.pl>
- <https://wolnelektury.pl>
- <https://nakanapie.pl>
- <http://wielki-czlowiek.pl>
- <https://instytutksiazki.pl>
- <https://czytamsobie.pl>

Wykaz źródeł:

Biała A.-, „Kształtowanie postaw czytelniczych u dzieci” (www publikacje.edu.pl)

Chorkowa M.- „Wpływ czytania na rozwój intelektualny dzieci i młodzieży...”,

Gorzów Wlk. 2014

„Książką połączeni czyli o roli czytania w życiu dziecka”, Instytut Książki, Kraków
2017

Papuzińska J. – „Czytanie domowe”, Warszawa 1975